BERLINGSKE
1. SEKTION MANDAG 2. APRIL 2018

Vi nærmer os et teknokrati i Region Hoved-staden – det er Sundheds-platformen et bevis på

Kronik

Jacob Rosenberg og
Niels Høiby

Der har været en del sager, hvor politikerne har følt sig fejlinformeret eller måske snarere for lidt informeret af embedsfolkene i Region Hovedstaden. Det er et meget alvorligt problem, for politikernes væsentligste adgang til informationer inden stillingtagen til politiske spørgsmål er netop embedsmændenes oplysninger.

Når man som politiker stiller skriftlige spørgsmål til administrationen, bliver man talrige gange mødt med udenomssnak uden et konkret svar, og da man ikke kan få svaret andre steder, flytter det reelt magten fra politikere til regionens embedsmænd.

Sagsfremstillingen inden den politiske behandling af en sag er ofte præget af en slags »take it or leave it«-strategi, hvor man kun får et enkelt scenarium, eller hvor de alternative valgmuligheder er åbenlyst mindre attraktive, så der reelt kun er et enkelt muligt valg. Derved bliver den politiske proces blot et ekspeditionskontor, hvor magten koncentreres i den centrale administration i stedet for i det folkevalgte regionsråd.

Kun regionsrådsformanden er fuldtidspolitiker, mens de 40 andre politikere i regionsrådet varetager opgaven i deres fritid. Sagerne til politisk beslutning fremstilles med mange hundrede siders bilag med højt lixtal, og der er som regel kun et par uger til at forberede sig, inden der skal stemmes i regionsrådet. Den eneste formelle hjælp, man kan få til at forstå de undertiden komplicerede sager, er fra administrationen - i modsætning til politikere i Folketinget, som har deres egen stab tilknyttet, og hvor opgaven varetages på fuld tid. Dette skal ikke opfattes som klynk, men er blot en beskrivelse af arbejdsprocesserne som regionspolitiker.

Man har tit oplevelsen af, at man som politiker ikke oplyses om sagerne, før man selv læser om dem i avisen. Dette er uacceptabelt og vidner om, at administrationen er selvkørende i en grad, så man åbenbart mener, at det er unødvendigt eller måske direkte forstyrrende at involvere politikerne undervejs.

Vi vil som ansvarlige politikere selvfølgelig involveres, inden en sag når pressen, så vi forhåbentlig undervejs kan tage nogle fornuftige beslutninger. Vi får ofte besked fra administrationen om, at nu kan vi forvente, at en sag omtales i en af de store aviser i løbet af et par dage, men dette er typisk forudgået af en måneder lang proces med aktindsigt, korrespondancer med journalister og en grundig analyse internt i administrationen.

Sager bliver kun belyst pga. journalister

Fra 2017 kan der fra Rigshospitalet nævnes de mange hundrede aflyste og udskudte hjerteoperationer, de forsinkede undersøgelser af sygdomme i legemspulsåren og de forsinkede operationer for bugspytkirtelkræft, hvor politikerne først blev informeret, da sagerne blev beskrevet i pressen, og politikerne derfor i nogle tilfælde måtte ty til brandslukning bagefter. Den netop afsagte landsretsdom i brystkræft-screeningsprogrammet, hvor hovedstadsregionen »pga. manglende ressourcer« blev frikendt for at have indkaldt mange kvinder for sent, blev vi i regionens kræftudvalg først bekendt med, da skaden var sket, så vi heller ikke her i tide kunne gribe ind politisk.

De store sager i aviserne kommer kun til befolkningens såvel som politikernes kendskab takket være en grundig journalistisk indsats fra såkaldte graver-journalister. Der er flere nylige eksempler.

Det kom frem i aviserne, før vi hørte om det som regionsrådsmedlemmer, at der var mistanke om snyd i udbudsprocessen for det nye Bispebjerg Hospital. Den ansvarlige måtte afskediges, og den daværende hospitalsdirektør arbejder nu på et andet hospital. En budgetoverskridelse på ca. 300 mio. kr. læste vi om i avisen, før vi hørte om det ad de politiske kanaler, og efter at vi havde godkendt en bevillingsansøgning i oktober 2017, hvor risikoen for budgetoverskridelse slet ikke var omtalt. Tilsvarende læser vi i avisen om den verserende voldgiftssag mellem en storentreprenør og Region Hovedstaden, der risikerer en ekstraregning på helt op omkring 200 mio. kr. vedrørende nybygningen af Nordfløjen på Rigshospitalet.

For nylig har der i medierne været en

> Hvis politikerne ikke kan stole på, at man får sagerne oplyst, inden man skal stemme om det i regionsrådssalen, hvor er vi så henne?

»Man regner jo med, at man som folkevalgt politiker kan blive ordentligt klædt på,«skriver dagens kronikører. Foto: Uffe Weng/Scanpix

redegørelse for forløbet omkring valget af Sundhedsplatformen, og journalisterne har afdækket en række forhold, som får os politikere til at spærre øjnene op. Embedsfolkene i regionen ændrede udbudsvilkårene, efter at man havde set priserne fra de tre tilbudsgivere. Sundhedsplatformen var det dyreste system, og så følte man det nødvendigt at reducere vægtningen af pris i den samlede vurdering. Politikerne fik i sin tid et skønmaleri præsenteret, da man skulle tage stilling til valg af Sundhedsplatformen, og der var ingen informationer om ovenstående eller om negative konsekvenser af valget af Sundhedsplatformen.

Det viser sig nu i den daglige drift, at konsekvensen af, at man har sat lægerne til at udføre lægesekretærernes arbejde, er, at vi ikke kan overholde garantierne for udredning og behandling. I den sidste opgørelse ligger Region Hovedstaden dårligst i hele landet. Og det er altså ikke, fordi vores medarbejdere i klinikken er dovne eller ligeglade. Tværtimod. Der arbejdes seriøst og meget hårdt på at varetage opgaven, men det er umuligt at nå det samme som før, når lægen selv skal skrive egne journalnotater, selv skal bestille blodprøver og diverse undersøgelser, selv skal kode diagnoser og procedurer, for,at der kan afregnes korrekt, selv skal booke tider til ambulant besøg eller operationer og selv skal skrive og sende breve til andre sygehuse, speciallæger eller praktiserende læger. Alt dette blev tidligere varetaget af meget kompetente lægesekretærer specialuddannet til opgaven. Nu skal lægen gøre det hele oven i de normale lægelige arbejdsopgaver, som jo også skal varetages.

Uklar beslutningsproces

Havde man foretaget disse såkaldte arbejdsgangsanalyser inden beslutningen om at igangsætte Sundhedsplatformen, ville man have set, at lægesekretærernes opgaver ikke kan varetages af lægerne uden en markant nedgang i produktionen.

Vi har øget ventetid på udredning og behandling, og vi mister herved et årligt tilskud fra staten på 430 mio. kr. Hvis vi ikke får vendt denne situation meget hurtigt, hænger regionens økonomi slet ikke sammen på sigt. En kendt økonomiprofessor udtalte for nylig, at så »vil Region Hovedstaden gå bankerot.« På trods af alle problemerne for brugerne gav embedsmændene en stor skatteborgerbetalt bonus til lederen af indførelsen af Sundhedsplatformen - uden at politikerne var informeret.

Det har i det hele taget været uklart, hvem der reelt besluttede valget af Sundhedsplatformen, hvem vægtede konkret de forskellige faktorer, som man lagde til grund for anbefalingen af Sundhedsplatformen til regionsrådet, og hvad står der egentlig i den endelige kontrakt med den amerikanske leverandør? Der verserer mange rygter om kontraktforhold, som umuliggør, at vi forlader Sundhedsplatformen og ser os om efter et bedre alternativ, men som politikere ved vi det reelt ikke. Vi har aldrig set kontrakten. Som politiker kan man forhåbentlig få lov til at læse kontrakten, men uden juridisk hjælp er det nærmest umuligt for en fritidspolitiker uden kontraktjuridisk ekspertise at forstå detaljerne. Magten koncentreres derfor endnu en gang i den centrale administration fremfor hos de folkevalgte politikere.

Man regner jo med, at man som folkevalgt politiker kan blive ordentligt klædt på til at træffe de nødvendige beslutninger, men desværre bliver man tit trukket rundt i manegen, hvis man ikke er overordentlig påpasselig, og nærmest aggressivt opsøger information fra eksterne kilder. Hvis politikerne ikke kan stole på, at man får sagerne oplyst, inden man skal stemme om det i regionsrådssalen, hvor er vi så henne?

Så behøver man slet ikke et politisk system til at styre regionerne. På trods af landets største regionale bureaukrati i Region Hovedstaden synes rettidig information af politikerne at mangle, og vi nærmer os et teknokrati i stedet for et demokrati.

Jacob Rosenberg er professor, overlæge, dr. med. og medlem af regionsrådet i Region Hovedstaden (LA), og Niels Høiby er professor, overlæge, dr.med. og medlem af regionsrådet i Region Hovedstaden (LA).